01/10/2019

Ο ελληνισμός ανθεί ξανά στα θρανία της Ίμβρου

/ Ομογένεια

Η ίδρυση ελληνικού σχολείου στην Ίμβρο πριν από 6 χρόνια φάνταζε ακόμα και στους πιο αισιόδοξους ως ένα εξαιρετικά τολμηρό και αβέβαιο εγχείρημα. Πολλοί το θεωρούσαν ως μια ουτοπία, ένα βήμα στο κενό, καταδικασμένο εξ αρχής σε αποτυχία. Το Δημοτικό Σχολείο στους Αγίους Θεοδώρους, ιδιαίτερη πατρίδα του Οικουμενικού Πατριάρχη, Βαρθολομαίου, άνοιξε το 2013, σχεδόν μισό αιώνα μετά το κλείσιμό του. Είχε μόλις 4 μαθητές στα θρανία, οι οποίοι μάλιστα την δεύτερη χρονιά μειώθηκαν σε 2.

Μόλις πέντε χρόνια μετά, το πρώτο κουδούνι χτύπησε πριν από λίγες μέρες για 53 Έλληνες μαθητές όλων των βαθμίδων στα τρία ελληνικά σχολεία που λειτουργούν πλέον στο νησί. Στην Ίμβρο ζουν σήμερα συνολικά πάνω από 500 Έλληνες, έναντι 168 γερόντων ελληνικής καταγωγής που είχαν απομείνει στην αυγή του 21ου αιώνα, εκ των οποίων είναι ζήτημα αν βρίσκονται τώρα στη ζωή οι 40.

Οι αφίξεις οικογενειών που αποφασίζουν να στήσουν μια νέα ζωή στον τόπο των

προγόνων τους συνεχίζονται, ενώ άρχισαν να πηγαίνουν στο σχολείο τα πρώτα παιδιά που γεννήθηκαν εκεί.

Η αξιοσημείωτη ανάκαμψη της ελληνικής κοινότητας στην Ίμβρο είναι αποτέλεσμα πολυετών προσπαθειών ανθρώπων που πίστεψαν στην ουτοπία και την έκαναν πράξη. Ιμβριακοί σύλλογοι στην Ελλάδα, επιφανείς Ίμβριοι της διασποράς και ομογενειακές οργανώσεις στην Κωνσταντινούπολη, με τη συμβολή και του Οικουμενικού Πατριάρχη, σε συνεργασία ενίοτε και με τις τοπικές Αρχές, πέτυχαν αυτό που πριν από ελάχιστα χρόνια φαινόταν ακατόρθωτο.

Ο Ιωακείμ Καμπουρόπουλος, διευθυντής σήμερα του Γυμνασίου – Λυκείου στα Αγρίδια, εργαζόταν στην Αθήνα το 2015 όταν του ζητήθηκε να αναλάβει το υπό ίδρυση τότε σχολείο, δύο χρόνια μετά την επαναλειτουργία του Δημοτικού. «Κούνησα το κεφάλι και είπα πως θα βοηθήσω, παρόλο που και εγώ βαθιά μέσα μου δεν πίστευα ότι είχε πολλές πιθανότητες να πετύχει το εγχείρημα», εξομολογείται μιλώντας στο «Έθνος της Κυριακής».

Είναι ενδεικτικό ότι όταν άνοιξε το Δημοτικό Σχολείο, ζούσε στο νησί μόνο ένας Έλληνας έφηβος, σε ηλικία Γυμνασίου-Λυκείου. Σήμερα φοιτούν σε αυτό 37 μαθητές και μαθήτριες.

Ο ίδιος θυμάται τον τραχύ και ανηφορικό δρόμο που έπρεπε να διανύσει με τους συνεργάτες του στα πρώτα βήματα, αντιμέτωπος όχι τόσο πολύ με τα -υπαρκτά

και δύσκολα- πρακτικά προβλήματα, αλλά κυρίως με την καχυποψία τόσο της τουρκικής κοινωνίας όσο και της ελληνικής κοινότητας. «Από τη μια οι Έλληνες μας έλεγαν ‘γιατί το κάνετε αυτό; Δεν έχουμε ανάγκη από σχολεία, αλλά από γηροκομεία’. Από την άλλη έπρεπε να χτίσουμε σχέσεις εμπιστοσύνης με τους ντόπιους, αποδεικνύοντας πως δεν είμαστε το μακρύ χέρι κανενός», εξηγεί και προσθέτει πως σήμερα η εμπιστοσύνη έχει αποκατασταθεί. Οι περισσότεροι έχουν αντιληφθεί πως είναι προς όφελός τους μια ανεκτική πολυπολιτισμική κοινωνία, προσβλέπουν στην ανάπτυξη μέσω του τουρισμού και στην προσέλκυση νέου πλούτου στο νησί.

Ο κ.Καμπουρόπουλος είχε φύγει από την Ίμβρο το 1981, σε μια εποχή πολύ δύσκολη για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, σε ηλικία μόλις 8 χρονών, και εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη προκειμένου να πάει στο σχολείο. Η ελληνική εκπαίδευση στο νησί είχε απαγορευτεί από το 1964 και έκτοτε έκλεισαν τα 7 ελληνικά σχολεία όλων των βαθμίδων με τους συνολικά 700 μαθητές σε μια ανθούσα τότε κοινότητα σχεδόν 8.000 Ελλήνων. Ακολούθησαν τρεις δεκαετίες διωγμών, μέσω ενός σχεδίου εκτουρκισμού, που εφαρμόστηκε συστηματικά με σειρά νόμων και αποφάσεων (αναγκαστικές απαλλοτριώσεις περιουσιών, εποικισμός, εγκατάσταση ανοικτής φυλακής, απαγόρευση ελληνικής εκπαίδευσης κ.ά.), με αποτέλεσμα ο ελληνικός πληθυσμός να συρρικνωθεί δραματικά και τα χωριά να ερημώσουν.

Μετά το 2000 υπήρξαν μια σειρά από θετικές εξελίξεις, που σταδιακά άλλαξαν το κλίμα και άνοιξαν το δρόμο για την αντιστροφή της πορείας.

Σημαντικό ρόλο έπαιξε η έκθεση-κόλαφος του Ελβετού βουλευτή Αντρέας Γκρος που κατέγραφε με λεπτομέρεια τις παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ελληνικής κοινότητας στην Ίμβρο και την Τένεδο. Η υιοθέτησή της από τη Νομική Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης, το 2008, υποχρέωσε την τουρκική ηγεσία να έρθει σε διάλογο με τους εκπροσώπους των Ελλήνων Ιμβρίων και να τους παραχωρήσει μια σειρά από ελευθερίες. Η ελληνική εκπαίδευση επιτράπηκε ξανά τα επόμενα χρόνια.

«Τίποτα δεν γίνεται με το πάτημα ενός κουμπιού. Αυτό που βλέπουμε σήμερα είναι αποτέλεσμα μιας προσπάθειας πολλών ετών, με μπροστάρη τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.Βαρθολομαίο και τα δύο μεγάλα σωματεία Ιμβρίων, Μακεδονίας – Θράκης και Αθηνών», είπε στο «Έθνος της Κυριακής» ο πρόεδρος της Ιμβριακής Ένωσης Μακεδονίας – Θράκης, Παύλος Σταματίδης και πρόσθεσε: «Όλα αυτά τα χρόνια εμείς δεν κάναμε μνημόσυνα, ούτε παίζαμε το παιχνίδι του καλού και του κακού. Κρατούσαμε άσβεστη τη φλόγα της επιστροφής στην πατρίδα και δουλεύαμε μεθοδικά, με συνεχείς παρεμβάσεις, με συναντήσεις με τον Ερντογάν, με τον Έπαρχο και τον Δήμαρχο της Ίμβρου, με τα κέντρα λήψης αποφάσεων σε Ελλάδα και Τουρκία».

Ο ρόλος της οικονομικής κρίσης

Οι Έλληνες που εγκαθίστανται στην Ίμβρο δεν είναι μόνο συνταξιούχοι που επιλέγουν να ζήσουν εκεί το υπόλοιπο της ζωής τους, αλλά και άνθρωποι παραγωγικής ηλικίας, που θέλουν να στήσουν μια νέα ζωή στον τόπο των καταγωγής τους. Σημαντικό κίνητρο ήταν για κάποιους και η οικονομική κρίση στην Ελλάδα.

Ο Δημήτρης Γεωργίου ζούσε με την εξαμελή του οικογένεια στη Θεσσαλονίκη, όπου εργαζόταν σε οικοδομικές εργασίες, και είδε το εισόδημά του να συρρικνώνεται δραματικά στα χρόνια της κρίσης. Παρόλο που δεν είχε επισκεφθεί ποτέ την Ίμβρο, τόπο καταγωγής της μητέρας του, πήρε απόφαση μόνιμης εγκατάστασης στο νησί τον Δεκέμβριο του 2015. Ήταν περισσότερο δύσκολο για τη σύζυγό του, η οποία είχε σταθερή δουλειά ως βοηθός μικροβιολόγος, αλλά και για τα τέσσερα παιδιά τους, που άφηναν πίσω τους παρέες και συνήθειες. Σήμερα η οικογένεια διατηρεί καφέ στη «χώρα» του νησιού, την Παναγία. Η μεγάλη κόρη έχει αποφοιτήσει και έχει επιστρέψει ως φοιτήτρια στη Θεσσαλονίκη, ο μεγάλος γιος φοιτά στην τελευταία τάξη του Λυκείου, ενώ τα δύο μικρότερα παιδιά

πηγαίνουν σε Δημοτικό και Γυμνάσιο.

«Μετά από τέσσερα χρόνια μπορώ να πω πως η επιλογή δικαιώθηκε. Δεν θέλω να φύγουμε. Προσπαθούμε να γαντζωθούμε επαγγελματικά και οικονομικά, ο τόπος γνωρίζει τουριστική ανάπτυξη και η ελληνική κοινότητα έχει κάνει άλματα. Πρόσφατα είχαμε και άλλες γεννήσεις. Το μέλλον είναι εδώ», λέει στο «ΕτΚ» ο κ.Γεωργίου.

Αγκάθια και εμπόδια

Δεκάδες σπίτια Ελλήνων έχουν επισκευαστεί τα τελευταία χρόνια στα μέχρι πρότινος ερειπωμένα χωριά της Ίμβρου, προκειμένου να στεγάσουν τις οικογένειες που επιστρέφουν. Τα ελαιόδεντρα των παππούδων και άλλες αγροτικές καλλιέργειες εξασφαλίζουν κάποιο εισόδημα σε ορισμένες απ΄ αυτές. Άλλες έχουν ανοίξει καταστήματα εστίασης και αναψυχής (ταβέρνες, καφέ, ζαχαροπλαστεία) ή άλλες επιχειρήσεις (πλυντήρια αυτοκινήτων κ.α.) ενώ κάποιοι απασχολούνται για τις ανάγκες των ελληνικών σχολείων.

Τα εμπόδια στη διαδικασία επαναπατρισμού παραμένουν, και οι Ενώσεις Ιμβρίων συνεχίζουν την προσπάθεια για την άρση τους. Το κυριότερο αφορά το κληρονομικό δικαίωμα και την προϋπόθεση να έχει κανείς την τουρκική υπηκοότητα για να κάνει χρήση του. «Αν δεν την έχει πρέπει μέσα σε ένα χρόνο ή να πάρει τουρκική υπηκοότητα ή να ρευστοποιήσει την περιουσία του», εξηγεί ο Παύλος Σταματίδης.

Άλλο «αγκάθι» αποτελούν τα τεχνάσματα που χρησιμοποιούν συχνά οι τουρκικές Αρχές προκειμένου να παρακάμψουν την υποχρέωσή τους εκ του νόμου να επιστρέψουν τις περιουσίες που έχουν απαλλοτριωθεί, αν σε διάστημα 25 ετών δεν

έχουν χρησιμοποιηθεί για τους λόγους για τους οποίους έγινε η απαλλοτρίωση. «Βρίσκουν τρόπους και νοικιάζουν τα κτήματα σε ιδιώτες για 50 χρόνια. Παλεύουμε με πολλές τέτοιες περιπτώσεις», τόνισε.

Πηγή: www.ethnos.gr